

РЕШЕНИЕ

« 08 » ноябрь 2021 ел

Олы Кайбыч ав.

КАРАР

№ 76

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районында инициатив проектларны тәкъдим итү, керту, тикшерү һәм карау тәртибен раслау турында

«Россия Федерацииндә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 261 статьясы нигезендә, Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Уставына таянып, Республикасы Кайбыч муниципаль районы Советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районында инициатив проектларны тәкъдим итү, керту, тикшерү һәм карау тәртибен күшымтада каралганча расларга.

2. Элеге каарны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә <http://kaybici.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының рәсми сайтында һәм Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга.

Совет Рәисе,
Кайбыч муниципаль районы
Башлыгы

А. И. Рәхмәтуллин

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Советының 08.11.2021елның 76 нчы
номерлы карарына күшүмтә

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районында инициатив
проектларны тәкъдим итү, керту, тикшерү һәм карау
ТӘРТИБЕ

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Элеге Тәртипне жайга салу предметы

1. Элеге Тәртип «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль района Уставы нигезендә инициатив проектларны тәкъдим итү, керту, карауга, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуға бәйле барлыкка килгән мөнәсәбәтләрне жайга сала.

2. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларны тәкъдим итү, тикшерү, карау һәм сайлап алу белән бәйле мөнәсәбәтләргә, Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) башка норматив хокукий акт һәм алар нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль района белән Советы каарлары белән башкасы каралмаган булса, элеге Тәртипнең нигезләмәләре кулланылмый.

2 статья. Инициатив проектлар

1. Инициатив проект дигәндә элеге Тәртиптә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукуы бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районаны яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру турындагы тәкъдиме анлашыла.

2. Инициатив проектта түбәндәгә белешмәләр булырга тиеш:

- 1) муниципаль берәмлек яисә аның өлеше халкы өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирау;
- 2) элеге проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;
- 3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирау;
- 4) инициатив проектны гамәлгә ашыруга кирәkle чыгымнарны алдан исәпләү;
- 5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булган) финанс, мәлкәти һәм (яисә) хезмәт белән катнашуы турында белешмәләр;

7) инициатив түләүләрнең планлаштырылган күләменнән тыш, әлеге акчаларны инициатив проектны гамәлгә ашыруга куллану күздә тотылган очракта, муниципаль берәмлекнең бюджет чаралары күләмен күрсәтү;

8) аның чикләрендә әлеге Тәртипнен З статьясы нигезендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак муниципаль берәмлек территориясен яисә өлешен күрсәтү.

3. Инициатив проект әлеге статьяның 2 өлешендә каралган белешмәләрне үз эченә алган проектны тасвирлауны үз эченә ала, аңа инициатор карапы буенча график һәм (яисә) таблица материаллары күшымта итеп бирелергә мөмкин.

3 статья. Халық мәнфәгатьләрендә инициатив проектлар гамәлгә ашырылырга мөмкин булган территорияне билгеләү

1. Инициатив проектлар тулаем алганда муниципаль берәмлек халкы мәнфәгатьләрендә, шулай ук түбәндәге территорияләрдәге халық мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашырылырга мөмкин:

- 1) торак пункт;
- 2) торак пунктлар төркеме.

2. Жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне (жирле үзидарә органнарына бирелгән башка мәсьәләләрне) хәл итү һәм (яисә) аерым муниципаль программалар чараларын үтәү буенча инициатив проектларны гамәлгә ашыру максатларында Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты карапы белән (шул исәптән муниципаль программаны раслау турындагы карап белән) Муниципаль берәмлек территориясен өлешләргә (округка) бүлү каралырга мөмкин. Әлеге очракта, инициатив проектлар Муниципаль берәмлек территориясенең (округының) тиешле өлеше чикләрендә күрсәтелә, тикшерелә һәм гамәлгә ашырыла.

2 бүлек. Инициатив проектларны тәкъдим итү һәм тикшерү

4 статья. Проектның инициаторлары

1. Инициатив проектны кертү инициативасына түбәндәгеләр хокуклы:

- 1) Муниципаль берәмлек территориясендә яшәүче кимендә уналты яшькә житкән ун гражданнан торган инициатив төркем (алга таба - инициатив төркем);
- 2) территориаль ижтимагый үзидарә органнары;
- 3) авыл торак пункты старостасы.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән затлар (алга таба - проект инициаторлары):

- 1) инициатив проект әзерлиләр;
- 2) инициатив проект буенча фикер алышуны оештыралар яисә әлеге бүлек нигезләмәләре нигезендә инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерләрен ачыклауны тәэмин итәләр;
- 3) инициатив проектны Муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына карауга кертәләр;

- 4) инициатив проектны гамәлгә ашыруны контролъдә тотуда катнашалар;
- 5) әлеге Тәртиптә һәм Муниципаль берәмлекнең аның нигезендә кабул ителгән башка норматив хокукый актларында билгеләнгән башка хокукларны гамәлгә ашыралар һәм вазыйфаларны башкаралар

4. Инициатив төркем төзү һәм аның тарафыннан әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар кабул итү беркетмә белән рәсмиләштерелә.

5. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар территориаль ижтимагый үзидарә уставы нигезендә территориаль ижтимагый үзидарә органнары булып торучы проект инициаторлары тарафыннан кабул ителә.

5 статья. Инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнар фикерен ачыклау

1. Инициатив проект алар мәнфәгатьләрендә инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла торган Муниципаль берәмлек халкы яисә аның өлеше тарафыннан хупланырга тиеш.

2. Проект инициаторы инициатив проектны хуплау мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерләрен ачыклауны түбәндәге рәвешләрдә оештыра:

1) инициатив проектны гражданнар жыенында карау;

2) инициатив проектны гражданнар жыелышында яисә конференциясендә карау, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында яисә конференциясендә;

3) гражданнарны сораштыру үткәрү;

4) инициатив проектны хуплаган гражданнардан имзалар жыю.

3. Проектның инициаторы инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклауның берничә төреннән файдалану турында каар кабул итәргә хокуклы.

6 статья. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы

1. Инициатив проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы (алга таба - жыелыш) проект инициаторы каары белән билгеләнә һәм үткәрелә.

2. Жыелыш аның халкы мәнфәгатьләрендә инициатив проектны гамәлгә ашыру планлаштырыла торган Муниципаль берәмлек территориясе өлешендә үткәрелә. Инициатив проектны гамәлгә ашыру тулаем алганды Муниципаль берәмлек халкы мәнфәгатьләрендә планлаштырыла икән, Муниципаль берәмлек территориясенең төрле өлешләрендә берничә жыелыш уздырылырга мөмкин.

3. Жыелышта әлеге территориядә яшәүче уналты яшькә житүчеләр катнашырга хокуклы.

1) Жыелыш күзәфәле формада - көн тәртибе мәсьәләләре буенча фикер алышу һәм тавыш бирүгә қуелган мәсьәләләр буенча каарлар кабул итү өчен халык катнашуы рәвешендә уздырыла.

4. Бер жыелышта берничә инициатив проект каралырга мөмкин. Бу очракта жыелышны оештыру һәм уздыру буенча хокук һәм бурычлар проектлар инициаторлары тарафыннан бергә гамәлгә ашырыла.

5. Жыелыш үткәрү, документлар әзерләү һәм тарату чыгымнарын проект инициаторы күтәрә.

6. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты проект инициаторына жыелыш үткәрүдә ярдәм күрсәтә, шул исәптән аны үткәрү өчен бушлай бина бирә. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты каары белән жыелышлар үткәрү өчен бирелә торган биналарның исемлеге билгеләнергә мөмкин.

7. 50 кеше катнашса, жыелыш тулы хокуклы дип санала.

7 статья. Жыелышны үткәрүгә әзерлек

1. Жыелышны уздыру турында проект инициаторының каарында түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) жыелыш үткәрелә торган инициатив проект;

2) жыелышны уздыру рәвеше (күзәфәле);

3) жыелышның көн тәртибе, жыелыш читтән торып уздырылган очракта - халыкның тавыш бирүен уздыру планлаштырыла торган мәсьәләләр;

4) жыелыш уздыру датасы, вакыты, урыны, ә күзәфәле - читтән торып уздырылган очракта - шулай ук тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча халыкның каарларын кабул итү тәмамлану датасы, һәм мондый каарлар тапшырылырга тиешле урын яисә адрес, яисә тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча тавыш бирү өчен максуслаштырылган сайттан файдалану турында каар;

5) күзәфәле формада үткәрелә торган жыелышта катнашучыларның яисә көндезгечиттән торып үткәргән очракта, көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышуда катнашучылар саны;

6) жыелыш үткәрелә торган территориядә аны уздыру турында халыкка мәгълумат бирү ысууллары

2. Проект инициаторы муниципаль берәмлекнең Башкарма комитетына жыелыш үткәрү турында аны уздыру көненә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча язма хәбәрнамә жибәрә.

3. Жыелышны уздыру турында хәбәрнамәдә түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәү яисә булу урыны турында белешмәләр, авыл торак пункты старостасының фамилиясе, исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашкан урыны);

2) әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләр;

3) жыелышны оештыру һәм уздыру буенча курсәтмә бирү функцияләрен үтәргә тиешле проект инициаторлары вәкаләтләрен башкаручыларның фамилиясе, исеме, атасының исеме, телефон номеры;

4) жыелыш уздыруга ярдәм итү турында, шул исәптән, тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча тавыш бирү өчен максуслаштырылган сайттан файдалану турында жыелыш (көндезге булектә жыелыш үткәрелгән очракта) үткәрү өчен урын бирү турында үтенеч.

4. Жыелышны уздыру турында хәбәрнамәгә проект инициаторы һәм аны оештыру һәм уздыру буенча курсәтмә бирү функцияләрен үтәргә вәкаләтле затлар тарафыннан имза салына. Инициатив төркем исеменнән жыелыш үткәрү турында хәбәрнамәгә аны оештыру һәм уздыру буенча курсәтмә функциясен үтәргә вәкаләтле затлар имза сала.

5. Жыелышны уздыру өчен урын бирү турында үтенеч булган очракта, Муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты хәбәр кергән көннән алыш өч көн эчендә бина бирү мөмкинлеге турында проект инициаторына хәбәр итә яисә жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртергә тәкъдим итә. Проектның инициаторы курсәтелгән тәкъдимне алган көннән алыш өч көн эчендә жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртүгә ризалыгы яисә килемшәве турында хәбәр итәргә тиеш (жыелыш читтән торып уздырылган очракта, тәкъдимнәр буенча фикер алышу).

6. Район Башкарма комитеты жыелышны уздыру турында, шул исәптән инициатив проект белән танышу тәртибе турында, «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация чөлтәрендәге Кайбыч муниципаль районның рәсми сайтында яисә <https://kaybici.tatarstan.ru> адресы буенча махсуслаштырылган сайтта:

- 1) жыелыш үткәрү турында хәбәрнамә кергән көннән соң өч көн эчендә;
- 2) проект инициаторы ризалыгын алганнан соң ике көннән дә соңга калмычча урынын һәм (яисә) жыелышны уздыру датасын һәм вакытын үзгәрту турындагы тәкъдим белән (жыелыш читтән торып уздырылган очракта, көнүзәк фикер алышу) урнаштыра.

7. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты проект инициаторына жыелыш үткәрудә ярдәм итү курсәтү максатларында вәкаләтле вәкил билгеләргә хокуклы. Вәкаләтле вәкилне билгеләү турында. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты проект инициаторына алдан ук хәбәр итә.

8 статья. Жыелышны күзәфәле формада уздыру тәртибе

1. Жыелыш башланганчы проект инициаторы жыелышта катнашкан гражданнары муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты раслаган форма буенча исемлек төзеп, теркәүне тәэмин итә. Жыелышта катнашкан гражданнар исемлеге жыелыш беркетмәсенең аерылгысыз өлеше булып тора.

2. Жыелышның көн тәртибенә караган мәсьәләләр буенча тавыш бирү тәртибе жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән раслана. Көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча каарлар жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

3. Жыелыш проект инициаторы вәкиле тарафыннан ачыла. Жыелышны алыш бару өчен рәис һәм секретарь сайлана.

4. Рәис жыелышны алыш бара, көн тәртибендәгә мәсьәләләрне игълан итә, катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә, жыелышта кабул ителгән каарларны формалаштыра, аларны тавыш бирүгә куя, тавыш бирү нәтиҗәләрен игълан итә.

5. Секретарь жыелыш беркетмәсен алыш бара, анда жыелыш кабул иткән барлык каарлар чагылдырыла, алар буенча тавыш бирү нәтиҗәләре курсәтелә. Жыелыш беркетмәсенә секретарь һәм жыелыш рәисе имза сала.

6. Жыелыш беркетмәсендә түбәндәгеләр курсәтелә:

- 1) жыелышны уздыру урыны һәм вакыты;
- 2) жыелышта катнашкан гражданнар саны;
- 3) яшәү урынын күрсәтеп, жыелыш рәисе һәм секретаре турында белешмәләр;
- 4) жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлеге;
- 5) көн тәртибенә қагылышлы кабул ителгән каарлар көн тәртибенә қагылышлы кабул ителгән каарлар

**9 статья. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча
гражданнар конференциясе үткәрү**

1. Инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориядә 16 яшькә житкән яшәүчеләр саны 1000 кешедән артып киткән очракта, инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясе (алга таба - конференция) уздырылырга мөмкин.

2. Конференция әлеге статьяда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алыш, әлеге Тәртипнәң 7 - 10 статьяларында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

3. Әлеге Тәртипнәң 8 статьясының 1 өлешендә каралган нигезләмәләр белән беррәттән, конференция үткәрү турында проект инициаторы каарында түбәндәгеләр күрсәтелергә тиеш:

1) 16 яшькә житкән 100 кешедән ким булмаган яшәүче булган территориядә делегатлар сайлау өчен вәкиллек нормасы;

2) делегатларны сайлау өчен жыелышлар уздыру сроклары һәм тәртибе.

4. Делегатларны сайлау турында жыелыш беркетмәләре конференция беркетмәсенең аерылгысыз өлеше булып тора.

10 статья. Инициатив проектларга ярдәм йөзеннән гражданнар имзаларын жыю

1. Инициатив проектларны хуплап гражданнар имзаларын жыю (алга таба - имзалар жыю) проект инициаторы тарафыннан үткәрелә.

2. Инициатив проектларны хуплап жыелган имзалар саны, инициатив төркем әгъзаларының имзаларын да кертеп, кимендә егерме биш булырга тиеш.

3. Имзалар түбәндәге тәртиптә жыела:

1) имзалар аларны имза кәгазенә керту юлы белән жыела, аның формасы район Башкарма комитеты тарафыннан раслана;

2) имза кәгазендә имзалар жыюны гамәлгә ашырыла торган инициатив проект күрсәтелә;

3) имза кәгазендә кешенең имzasы һәм аны кую датасы куела. Имза һәм аны кую датасын кеше үз кулы белән яза. Имза кәгазендә үз имzasын куйган кеше турындағы белешмәләр имзалар жыюны гамәлгә ашыручы зат тарафыннан имза кәгазенә кертелергә мөмкин. Күрсәтелгән белешмәләр бары тик кульязма ысул белән генә кертелә, карандашлар куллану рөхсәт ителми;

4) кеше бер үк инициатив проектны хуплап, бер генә тапкыр имза куярга хокуклы;

5) һәр имза кәгазе имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторының имзалары белән таныкланырга тиеш. Имза кәгазен таныклаганда, имзалар жыюны

башкарган проект инициаторы вәкиле үз кулы белән фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туу датасын, яшәү урыны адресын күрсәтә, шулай ук имзасын һәм аны кую датасын күрсәтә;

6) имзалар жыйганда, имза кәгазенең алгы яғын һәм арткы яғын тутыру рөхсәт ителә. Шул ук вакытта арткы як имзаларның бердәм нумерациясе алгы якның дәвамы булып тора, ә таныклау имзалары һәм имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле турында белешмәләр имза кәгазенең арткы яғына соңғы имзадан соң қуела;

7) имзалар жыйганда һәр кешенең «Шәхси мәгълүматлар турында» Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ризалыгы алынырга тиеш.

11 статья. Әлеге инициатив проектка ярдәм итү турында аларның фикерен ачыклау өчен гражданнарны сораштыру үткәрү

1. Әлеге инициатив проектка ярдәм итү турында гражданнарның фикерен ачыклау өчен (алга таба - сораштыру) Муниципаль берәмлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр инициативасы буенча сораштырыла, әгәр инициатив проект Муниципаль берәмлекнең халық мәнфәгатьләрендә тулаем алганды гамәлгә ашырырга тәкъдим ителгән очракта, инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.

2. Сораштыруны билгеләу өчен проект инициаторы Кайбыч муниципаль районы Советына гариза жибәрә, анда түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) аңа карата сораштыру уздыру тәкъдим ителә торган инициатив проект;

2) проект инициаторы тәкъдимнәре:

а) сораштыру үткәрү датасы һәм сроклары турында;

б) сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителә торган) сорауны (сорауларны) формалаштыру турында; в) сораштыру үткәрү методикасы турында;

г) сораштыруды катнашучы муниципаль берәмлек халкының минималь саны турында;

3) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилиясе, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәү яисә булу урыны турында белешмәләр, авыл торак пункты старостасының фамилиясе, исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашкан урыны).

3. Әгәр проектның инициаторы инициатив төркем булса, гариза инициатив төркемнең барлық әгъзалары тарафыннан имзалана. Әгәр проектның инициаторы әлеге Тәртипнең 4 статьясындағы 1 өлешендә күрсәтелгән башка затлар булса, гариза проект инициаторының вәкаләтле заты һәм инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган муниципаль берәмлекнең яисә аның өлешенең кимендә 10 кешесе тарафыннан имзалана. Бу очракта гаризада шулай ук гаризаны имзалаған затлар турында белешмәләр (фамилияләре, исемнәре, этисенең исеме, аларның яшәү урыны яки булу урыны турында белешмәләр) күрсәтелә.

4. Муниципаль берәмлек Советы гариза көргөн көннән алып 30 көннән дә соңға калмычча аны карый һәм сораштыру билгеләу яисә сораштыру билгеләүдән баш тарту турында карап кабул итә.

5. Сораштыру билгеләүдән баш тарту өчен нигез булып әлеге статьяда билгеләнгән сораштыру уздыру турындагы инициативаны күрсәту тәртибен бозу тора, әгәр жибәрелгән хокук бозулар инициативаны күрсәтүдә катнашкан Муниципаль берәмлек халкының ихтыяр белдерү нәтижәләрен дөрес итеп билгеләргә мөмкинлек бирмәсә.

6. Инициатив проектларны күрсәту мәсьәләләре буенча гражданнардан сораштыру муниципаль берәмлекнән норматив-хокукий актында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

7. Сораштыруда инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган муниципаль берәмлектә яисә аның өлешендә 16 яшькә җиткән яшәүчеләр катнашырга хокуклы.

8. Сораштыру нәтижәләрен район башкарма комитеты проектны башлап жибәрүчегә аларны керткәннән соң 3 эш көненнән дә соңга калмыйча җиткәрә.

3 бүлек. Инициатив проектларны карауга керту һәм карау

12 статья. Инициатив проектларны муниципаль район Башкарма комитетына карауга керту

1. Инициатив проектны муниципаль район Башкарма комитетына керткәннәдә түбәндәгеләр тапшырыла:

1) проектның график һәм (яисә) таблица материаллары теркәлгән язма чыганактагы һәм электрон формадагы тасвирламасы;

2) инициатив төркем төзү беркетмәсе яисә әлеге Нигезләмәнең 4 статьясындағы 4, 5 өлешләре нигезендә башка документлар, шулай ук инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда инициатив төркем исеменнән эш итәргә вәкаләтле затларны билгеләү турында проект инициаторы каары;

3) гражданнар жыны, жыельшы яисә конференциясе беркетмәсе, гражданнардан сораштыру нәтижәләре һәм (яисә) муниципаль берәмлек халкының яисә аның бер өлешенең инициатив проектка ярдәм күрсәтүен раслый торган имза кәгазьләре.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документлар инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда муниципаль район Башкарма комитеты белән эш итәргә вәкаләтле зат тарафыннан турыдан-туры муниципаль берәмлекнән башкарма комитетына тапшырыла яисә кыйммәте турында белешмә һәм жибәрелгән документлар исемлеге белән почта аша жибәрелә.

3. Проектны керту датасы булып муниципаль район Башкарма комитеты тарафыннан әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документларны алу көне тора.

4. Әгәр документлар инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда муниципаль районның Башкарма комитеты белән эш итәргә вәкаләтле зат тарафыннан муниципаль район Башкарма комитетына турыдан-туры тапшырылса, күрсәтелгән затка, муниципаль берәмлекнән башкарма комитеты исемлеге һәм аларны алу датасын күрсәтеп, документларны кабул итү турында расписка бирелә. Расписка документларны алган көнне муниципаль район Башкарма комитеты тарафыннан бирелергә тиеш.

13 статья. Инициатив проектларны карау комиссиясе¹

1. Инициатив проектларны карау комиссиясе (алга таба - комиссия) инициатив проектларның социаль-икътисадый әһәмиятен объектив бәяләү һәм аларны конкурс нигезендә сайлап алуны уздыру максатларында төзелә

2. Комиссия 5 кешедән тора.

3. Комиссиянең персональ составы муниципаль район Башкарма комитеты карары белән билгеләнә. Комиссия әгъзаларының гомуми саныннан яртысы муниципаль берәмлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнә. Комиссия составы комиссия кабул итә торган каарларга йогынты ясарга мөмкин булган мәнфәгатьләр конфликтлары барлыкка килү мөмкинлеген булдырмау өчен төзелә.

4. Комиссия комиссия рәисеннән, комиссия рәисе урынбасарыннан, комиссия секретареннан һәм аның эшендә шәхсән катнашучы комиссия әгъзаларыннан тора.

5. Комиссия рәисе:

комиссия эшен оештыра, аның эшчәнлегенә житәкчелек итә;

комиссиянең чираттагы утырышының көн тәртибе проектын формалаштыра;

комиссия әгъзаларына йөкләмәләр бирә;

комиссия утырышларында рәислек итә.

6. Конкурс комиссиясе рәисе урынбасары, конкурс комиссиясе рәисе вакытлыча булмаган очракта, аның вазыйфаларын башкара.

7. Комиссия секретаре:

1) комиссия эшчәнлеген мәгълүмати һәм документлар белән тәэмин итә, шул исәптән комиссия утырышына әзерлекне дә;

2) комиссия әгъзаларына, комиссия утырышына чакырылган проектлар инициаторларына һәм башка затларга комиссиянең чираттагы утырышын уздыру датасы, урыны һәм комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе турында хәбәр итә;

3) комиссия утырышлары беркетмәләрен алып бара.

8. Комиссия әгъзасы:

1) комиссия эшендә катнаша, шул исәптән комиссия утырышларында;

2) комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;

3) комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белән таныша;

4) комиссия утырышында катнашучыларга сораулар бирә;

5) комиссия утырышларында тавыш бирә.

9. Комиссия эшенең төп формасы - утырышлар.

10. Комиссия утырыши анда әгъзаларының яртысыннан ким булмаган өлеше катнашканда хокуклы дип санала.

11. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин ителә. Проект инициаторлары

[1] Комиссия төзү конкурс нигезендә сайлап алуны уздырган очракта гына мәжбүри.

инициатив проектны карау планлаштырыла торган комиссия утырышы турында аны үткәру көненә кадәр биш көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

12. Проект буенча фикер алышу һәм комиссия тарафыннан каарлар кабул итү проект инициаторы һәм чакырылган башка затлар катнашыннан башка башкарыла.

13. Комиссия каары утырышта катнашучы комиссия әгъзалары саныннан гади күпчелек тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда, утырышта рәислек итүче тавышы хәлиткеч булып тора.

14. Комиссия әгъзалары каарлар кабул итү турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышканда тигез хокукларга ия.

15. Комиссия кабул иткән каар белән килешмәгән очракта, комиссия әгъзасы үзенең аерым фикерен язма рәвештә бәян итәргә хокуклы, ул комиссия утырышы беркетмәсенә теркәлгрә тиеш.

16. Комиссия утырышы нәтиҗәләре буенча беркетмә төзелә, ул комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм комиссия утырышында катнашкан комиссия әгъзалары тарафыннан комиссия утырышын үткәргән көннән алыш өч эш көне эчендә имзалана.

17. Комиссия секретаре комиссия утырышы беркетмәсенә имза салынган көннең иртәгесенән дә соңга калмыйча аны муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына жибәрә.

18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник яктан тәэмин итүне муниципаль район башкарма комитеты гамәлгә ашыра.

14 статья. Инициатив проектны район Башкарма комитеты карау тәртибе

1. Инициатив проект муниципаль район Башкарма комитеты тарафыннан аны керткән көннәнсоң 30 көн эчендә карала.

2. Инициатив проектны муниципаль район Башкарма комитетына керту турындагы мәгълүмат стендларында басылып чыгарга (халыкка житкерергә) һәм Кайбыч муниципаль районның «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында инициатив проект муниципаль район Башкарма комитетына кертелгән көннән алыш өч эш көне эчендә урнаштырылыша һәм үз эченә әлеге Тәртипнең 2 статьясының 2 өлешендә күрсәтелгән белешмәләрне, шулай ук проект инициаторлары турында белешмәләрне алыша тиеш. Бер үк вакытта гражданнарга инициатив проект буенча муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына, аларны тәкъдим итү вакытын күрсәтеп, үзләренең искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен тапшыру мөмкинлеге турында хәбәр ителә.

3. Инициатив проект буенча кисәтүләр һәм тәкъдимнәр керту срокы- жиде эш көне Муниципаль берәмлекнең 16 яшькә житкән халкы үзенең кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен жибәрергә хокуклы. Күрсәтмәләр һәм тәкъдимнәр муниципаль берәмлекнең Башкарма комитетына кеше тарафыннан турыдан-туры тапшырыла яисә почта аша жибәрелә. Бер үк вакытта гражданнарга район Башкарма комитетына, аларны тәкъдим итү вакытын күрсәтеп, инициатив проект буенча үз тәкъдимнәрен һәм искәрмәләрне тапшыру мөмкинлеге турында хәбәр ителә.

4. Инициатив проект буенча искәрмәләрне һәм тәкъдимнәрне гомумиләштерүне комиссия гамәлгә ашыра.

5. Инициатив проектны карау нәтиҗәләре буенча комиссия муниципаль район башлыгына әлеге статьяның 7 өлешендә күрсәтелгән каарларның берсен кабул итәргә тәкъдим итә. Комиссия каарында шулай ук проектны эшләп бетерү буенча тәкъдимнәр булырга мөмкин.

Муниципаль район башкарма комитетына берничә инициатив проект кертелгән очракта, шул исәптән эчтәлеге буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвиrlаганда, комиссия Кайбыч муниципаль районы Башлыгына конкурс нигезендә сайлап алуны оештыруны тәкъдим итә.

6. Конкурста сайлап алу әлеге Тәртипнең 17 статьясы нигезендә оештырыла. Конкурста сайлап алуны үткәрү турыйнагы хәбәр проектлар инициаторларына тиешле каар кабул итегеннән соң өч көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

7. Комиссия киңәшен исәпкә алыш яисә конкурс нигезендә сайлап алу нәтиҗәләре буенча муниципаль район башлыгы түбәндәге каарларның берсен кабул итә:

1) инициатив проектны хупларга һәм аның өстендей эшләүне муниципаль берәмlek бюджеты турыйнагы каар белән каарлган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә муниципаль берәмlek бюджеты проектын төзү һәм каару тәртибенә (муниципаль берәмlek бюджеты турыйнагы каарга үзгәрешләр керту) ярashлы максатларга һәм (яисә) тиешле максатларга һәм (яисә) каару тәртибенә туры китереп дәвам итәргә;

2) инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кире кайтарырга.

8. Кайбыч муниципаль районы Башлыгы түбәндәге очракларның берсендә инициатив проектны хуплаудан баш тарту турыйнда каар кабул итә:

1) инициатив проектны кертуңең һәм аны кааруның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары таләпләренә, Россия Федерациясе субъекты законнарына һәм башка норматив хокукый актларга, муниципаль берәмlek уставына туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарының кирәkle вәкаләтләре һәм хокуклары булмаганлыктан, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәkle чаарлар күләмендә чыганагы инициатив түләүләр булмаган Муниципаль берәмlekneң бюджет чаарлары булмау;

6) инициатив проектта тасвиrlанган проблеманы нәтиҗәлерәк хәл итү мөмкинлеге булу;

7) инициатив проектны конкурс буенча сайлап алуны узмаган дип тану.

9 Каар проектны карау нәтиҗәләре буенча каар кабул итегеннән соң өч көннән дә соңга калмыйча проект инициаторына жибәрелә.

10. Муниципаль район Башкарма комитеты әлеге статьяның 8 өлешендәге 5 пунктында каарлган очракта, проект инициаторларына бергәләп инициатив проектны эшләп бетерергә тәкъдим итәргә, шулай ук аны үз компетенцияләре

нигезендә башка муниципаль берәмлекнең яисә дәүләт органының жирле үзидарә органы каравына тәкъдим итәргә тиеш. Проектны эшләп бетерү өчен комиссия әгъзалары, муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты вәкилләре, проект инициаторы вәкилләре арасыннан эшче төркем төзи, шулай ук проектны эшләп бетерү срокын билгели. Эшләп бетерелгән инициатив проект комиссия тарафыннан әлеге Тәртипнең 15 статьясы һәм әлеге статья нигезендә карала.

15 статья. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу

1. Конкурста сайлап алуны комиссия гамәлгә ашыра.

2. Конкурста сайлап алу критерийлары түбәндәгеләр:

1) инициатив проект хәл итүгә һәм аны гамәлгә ашыруга юнәлтелгән проблеманы ачыклауда халыкның катнашу дәрәжәсе;

2) инициатив проектны гамәлгә ашыруның социаль нәтижәлелеге.

3. Конкурста сайлап алу әлеге Тәртипнең 15 статьясы нигезендә үткәрелә торган комиссия утырышында гамәлгә ашырыла.

4. Комиссия инициатив проектларны конкурс буенча сайлап алынган инициатив проектларны ачыклау критерийлары нигезендә бәяли.

5. Конкурс нигезендә сайлап алу нәтижәләре буенча, йомгаклау билгесен исәпкә алып, комиссия инициатив проектларны узган яисә конкурс сайлавы узмаган дип игълан иту турында каарлар кабул итә.

6. Барлық критерийлар буенча максималь балл алган инициатив проект конкурста сайлауны узган дип игълан ителә.

16 статья. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турында муниципаль район Башкарма комитеты каары

1. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турында муниципаль берәмлек башлыгы каар чыгара.

2. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турындагы каарны түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәсендә (аның адресын яисә урнашу урынын күрсәтеп) төзелергә тиешле объект исеме яисә инициатив проект юнәлтелгән чара исеме;

2) Муниципаль берәмлек бюджеты акчаларын тоту (төзү, реконструкцияләү, сатып алу, чара (чаралар) үткәрү, башкасы);

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруга бүләп бирелә торган Муниципаль берәмлек бюджеты акчаларының баш бүлүчесе исеме;

4) заказчи, төзүче исеме;

5) объектны файдалануга тапшыру (сатып алу), чараны (чараларны) гамәлгә ашыру срокы;

6) инициатив түләүләр күләме бүленгән объектның фаразланган (чик) бәясе яисә чараны (чараларны) уздырууга акчаның ин чик күләме;

7) инициатив түләүләр күләмен күрсәтеп, объектның күздә тотыла торган (ин чик) бәясен яисә чараны (чараларны) уздырууга акчаларның ин чик күләмен еллар буенча бүлү.

**17 статья. Инициатив проект түрүнде мәгълүматны «Интернет»
мәгълүматкоммуникация чөлтәрендә в бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм
урнаштыру тәртибе**

1. Инициатив проектны карау түрүнде мәгълүмат муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты, инициатив проектны гамәлгә ашыруның барышы, шул исәптән акчаларны тоту, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мәлкәти һәм (яисә) хезмәти катнашуы түрүнде мәгълүмат мәгълүмати стендларда бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Кайбыч муниципаль районы рәсми сайтында <https://kaybici.tatarstan.ru> адресы урнаштырылырга тиеш.

2. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары түрүнде муниципаль район Башкарма комитеты мәгълүмат стендларында басылып чыгарга (халыкка житкерергә) һәм инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән алыш 30 календарь көн эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Кайбыч муниципаль районы рәсми сайтында муниципаль берәмлек бүлегендә урнаштырылырга тиеш.